

Критерії оцінювання проведення оздоровчо-спортивного заходу в початковій школі

Criteria for Evaluating Health and Sports Events in Elementary School

Ірина Давидюк¹
Iryna Davydiuk

¹ Rivne State Humanitarian University
12 Bandery Street, Rivne, 33000, Ukraine

DOI: 10.22178/pos.32-1

LCC Subject Category:
LB1555-1602

Received 01.02.2018
Accepted 01.03.2018
Published online
10.03.2018

Corresponding Author:
Iryna Davydiuk
drozd_l@ukr.net

© 2018 The Author. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 License

Анотація. Зміст підготовки майбутніх учителів охоплює як фахову, так і практичну складові. Готовність майбутнього вчителя початкових класів до практичної роботи з учнями визначається сформованістю низки компонентів. Метою статті було обґрунтувати критерії та визначити значущість кожного з них для оцінювання проведення оздоровчо-спортивних заходів у початковій школі. Проведений емпіричний аналіз науково-методичної літератури показав відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання проведення спортивно-оздоровчих заходів у початковій школі. Результати пошуку доказали, що необхідними умовами для формування відповідних критеріїв є їхня: об'єктивність, сингулярність (неможливість заміни одного критерію іншим), зрозумілість та інформативність (узгодженість думок експертів у визначенні значущості критерію). Розроблені автором критерії були згруповано за трьома компонентами: змістовим, операційно-організаційним та емоційно-мотиваційним.

Виконаний аналіз дає підстави стверджувати, що до найбільш визначальних критеріїв оцінки проведення оздоровчо-спортивного заходу слід віднести: підбір оптимальних методів та засобів проведення заходу ($9,38 \pm 0,86$ балів), чіткість та ясність постановки мети та завдань заходу ($9,13 \pm 1,36$ балів), наявність спеціальних методів щодо підведення підсумків заходу ($9,125 \pm 1,05$ балів), організація заходу (етапів) ($9 \pm 1,25$ балів), творчий підхід, творчі знахідки ($9,25 \pm 1,3$ балів).

Ключові слова: оцінювання, критерії, початкова школа; оздоровчо-спортивні заходи.

Abstract. The content of the training of future teachers covers both professional and practical components. The readiness of the future teacher of elementary school for practical work with students is determined by the formation of a number of components. The purpose of the article was to substantiate the criteria and determine the significance of each of them for the assessment of health and sports activities in elementary school. The conducted empirical analysis of scientific and methodological literature showed the lack of objective criteria for evaluating the assessment of sports and recreational activities in elementary school. The search results proved that the necessary conditions for the formation of the relevant criteria are: objectivity, singularity (impossibility to replace one criterion with others), comprehensiveness and informativeness (consistency of expert opinions in determining the significance of the criterion). The criteria developed by the author were divided into groups according to three components: content, operational-organizational and emotional-motivational.

The performed analysis gives grounds to assert that the most important criteria for evaluating health and sporting events should be: selecting the best methods and means of holding the event ($9,38 \pm 0,86$ points), definition and clarity of setting goals and objectives of the event ($9,13 \pm 1.36$ points), the presence of special methods for summing up the event ($9,125 \pm 1,05$ points), the organization of the event (its stages) ($9 \pm 1,25$ points), creative approach, creative findings ($9,25 \pm 1,3$ points).

Keywords: evaluation; criteria; elementary school; health and sports events.

ВСТУП

Сьогодні суспільство намагається сформулювати соціальне замовлення системі освіти. Роботодавцю потрібні кваліфіковані кадри, здатні до створення та запровадження інновацій.

Потреба в об'єктивній оцінці результатів діяльності людини завжди була і залишається однією з найбільш значущих в будь-якій сфері людської діяльності. І чим різнобічніше та багатогранніше ця діяльність, тим складніше оцінити її результат.

Нині у багатьох країнах йде інтенсивний пошук нових ідей і підходів до організації фізкультурно-спортивної роботи з населенням, розроблюються і впроваджуються в практику інноваційні проекти і програми. Саме тому оцінювання навчальних досягнень студентів щодо проведення спортивно-оздоровчого заходів є важливою складовою сучасної підготовки молодих фахівців у сфері фізичної культури і спорту.

Підготовка майбутніх учителів початкової школи розглядалась у працях М. Воробйова, Т. Круцевич [10], О. Гури [3], С.Коваленко [5], М. Прокоф'євої [8], О. Савченко [9] та ін.

Особливості педагогічної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів досліджували О. Будник [1], О. Дубогай [2], Н. Калита [4], Р. Куліш [7] та ін..

Мета статті – обґрунтувати критерії та визначити значущість кожного з них для оцінювання проведення оздоровчо-спортивних заходів у початковій школі.

Завдання дослідження: проаналізувати науково-методичну літературу щодо визначення існування критеріїв оцінки проведення оздоровчо-спортивних заходів у початковій школі; розробити критерії, які би об'єктивно визначали результат проведення оздоровчо-спортивного заходу; за допомогою методу експертних оцінок проранжувати та виявити значущість кожного з критеріїв для оцінювання проведення оздоровчо-спортивного заходу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Зміст підготовки майбутніх учителів охоплює як фахову, так і практичну складові. Готовність майбутнього вчителя початкових класів

до практичної роботи з учнями визначається сформованістю таких компонентів: світоглядного, мотиваційного, емоційно-вольового, операційного, оціночного. Ці складові визначають теоретичну і практичну готовність майбутнього педагога [3, 4, 8].

Формування готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності – це перш за все накопичення знань, умінь і навичок практичної діяльності. Формування готовності студентів до практичної роботи спрямовано на підготовку їх до раціональної і досконалої діяльності

Особистісна готовність майбутнього фахівця є провідною стосовно готовності професійної, адже ефективність соціально-педагогічної діяльності детермінована високими духовними ідеалами, гуманістичною спрямованістю, креативністю, морально-естетичним ставленням до суб'єктів взаємодії. Особистісно-професійна готовність виявляється через актуалізацію професійно значущих цінностей майбутнього фахівця в різних напрямках соціально-педагогічної діяльності початкової школи [4].

Проведений емпіричний аналіз науково-методичної літератури показав, що під час практичної роботи для проведення оздоровчо-спортивного заходу для майбутніх вчителів початкової школи висуваються, в переважній більшості, лише такі вимоги як: знати загальні поняття про проведення фізкультурно-оздоровчих свят та вміти скласти сценарії їхнього проведення. У студентів формують вміння: аналізувати спеціальну науково-методичну літературу; володіти науково-методичними підходами з організації фізкультурно-спортивних заходів; готувати положення про проведення змагань. Проте, критеріїв оцінювання проведення спортивно-оздоровчих заходів знайдено не було.

Підходи до оцінки результатів навчальної діяльності полягають у чіткому визначенні об'єктів оцінки і методів оцінки рівня досягнень. Об'єктивна оцінка рівня досягнень призначена для:

- отримання об'єктивної інформації про досягнуті результати навчальної діяльності;
- виявлення позитивних і негативних тенденцій;
- встановлення причин підвищення або зниження рівня досягнень з метою подальшої корекції освітнього процесу.

Важливим і обов'язковим компонентом педагогічного оцінювання є добір відповідних критеріїв.

Можна погодитись із думкою Л. Куликової, яка трактує критерії як «систему найбільш істотних ознак, що відбиває не весь розглянутий об'єкт, а тільки ті його сторони, що задовольняють мету дослідження і які піддаються кількісно-якісному оцінюванню, тобто виміру» [6].

Проведений аналіз літератури показав, що необхідними умовами для формуванні критеріїв є їхня: об'єктивність, сингулярність (неможливість заміни одного критерію іншим), зрозумілість та інформативність (узгодженість думок експертів у визначенні значущості критерію).

У дослідженні під час добору критеріїв оцінювання ми спирались, зокрема, на основні елементи таксономії Блума.

Критерії дозволяють оцінювати вміння аналізувати і вирішувати типові професійні завдання, контролюють формування загальнокультурних компетенцій, розвитку творчих здібностей, ефективність командної роботи, здатність до спільного вирішення задач.

З огляду на вищезначене, розроблені нами критерії були згруповані за трьома компонентами: змістовим, операційно-організаційним та емоційно-мотиваційним.

З метою визначення обґрунтованості та рівня значущості кожного з критерію була проведена їхня експертна оцінка. У ролі експертів виступили доценти, кандидати педагогічних наук Рівненського державного гуманітарного університету, які здійснюють навчання студентів відповідної спеціальності. Експертні оцінки, обраховані за методом кваліметрії (табл. 1), показали достатній коефіцієнт варіації (< 15%).

Таблиця 1 – Критерії оцінювання оздоровчо-спортивного заходу

Компонент	Назва критерію	Коефіцієнт варіації (%)
Змістовий компонент	Чіткість та ясність постановки мети та завдання заходу	14,0
	Логічність порядку проведення завдань у заході	13,1
	Володіння термінологією	12,5
	Підбір оптимальних методів та засобів проведення заходу	9,14
Операційно-організаційний компонент	Матеріально-технічне забезпечення заходу.	14,0
	Організація заходу (етапів)	12,4
	Наявність системи визначення переможців	10,1
	Підведення підсумків	11,5
	Забезпечення наочністю для пояснення завдань заходу	15,5
Емоційно-мотиваційний компонент	Активність усіх членів групи (команди) в заході	14,4
	Комунікативна культура, мова, стиль спілкування	14,5
	Творчий підхід, творчі знахідки	14,0
	Застосування ІКТ	11,6
	Наявність доброзичливої атмосфери серед учнів у процесі заходу	15,0

Проведене ранжування значущості критеріїв дозволило визначити, на які з них в першу чергу потрібно звертати увагу для ефективного проведення заходу.

У змістовому компоненті (рис. 1), на першому місці за значущістю перевага надається підбору оптимальних методів та засобів проведення заходу (9,38±0,86 балів). Зазначимо, що тут думка експертів, серед усіх критеріїв, була

найбільш узгодженою ($V=9,14\%$). На другому місці виявився критерій щодо чіткості та ясності постановки мети та завдань заходу

($9,13\pm 1,36$ балів); дещо нижча оцінка була проставлена експертами за володіння термінологією (8 ± 1 бал).

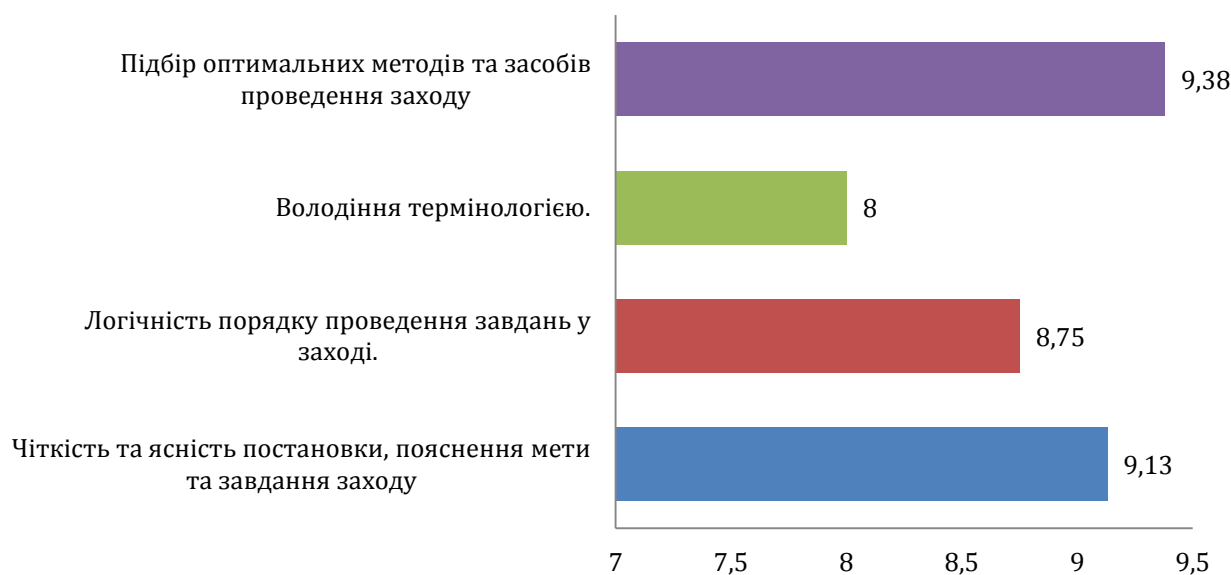

Рисунок 1 – Значущість критеріїв оцінки проведення оздоровчо-спортивного заходу у змістовому компоненті

В операційно-організаційному компоненті (рис. 2), на першому місці за значущістю перевага надається наявності спеціальних методів щодо підведення підсумків заходу ($9,125\pm 1,05$ балів). На другому місці – організація заходу (етапів) ($9\pm 1,25$ балів). Зауважи-

мо, що для цього компоненту порівняно низьку оцінку експерти проставили критерію щодо забезпечення наочністю для пояснення завдань заходу ($7\pm 2,17$ балів); тут думка експертів дещо відрізнялась, про що свідчить коефіцієнт варіації $V=15,5\%$.

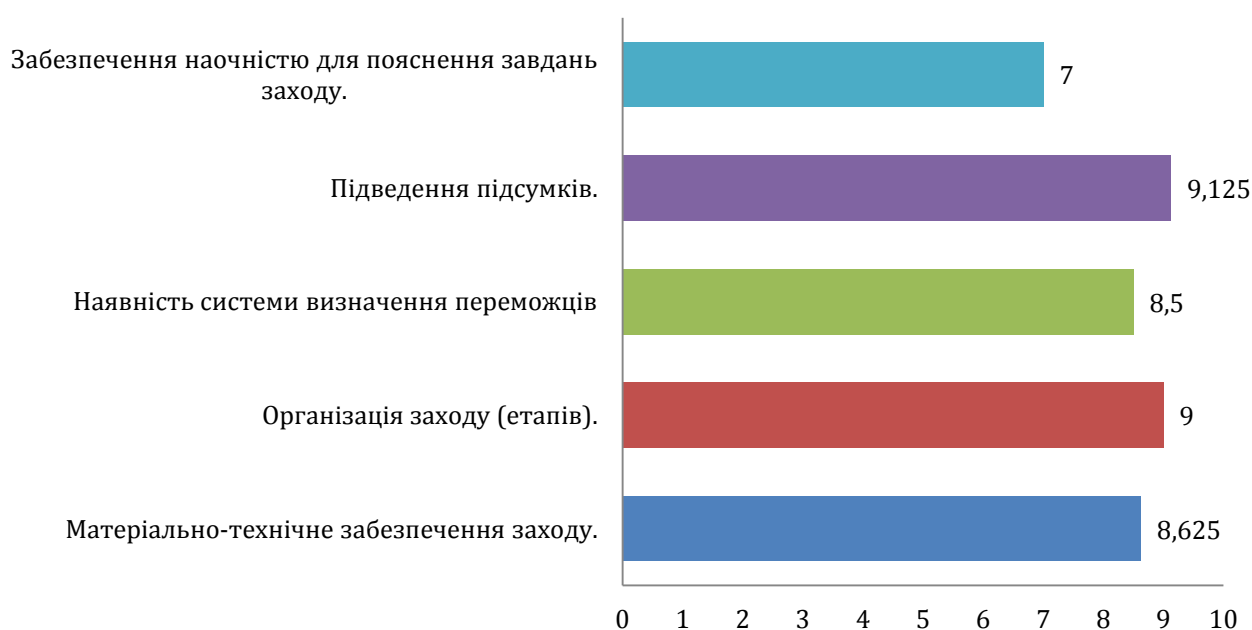

Рисунок 2 – Значущість критеріїв оцінки проведення оздоровчо-спортивного заходу в операційно-організаційному компоненті

В емоційно-мотиваційному компоненті (рис. 3), на перше місце експерти поставили творчий підхід, творчі знахідки ($9,25 \pm 1,3$ балів). На друге і третє місце експерти поставили наявність доброзичливої атмосфери серед учнів в процесі заходу ($8,9 \pm 1,4$ балів) та активність усіх членів групи (команди) в заході

($8,5 \pm 1,2$ балів). Відносно низьку оцінку експерти поставили критерію щодо застосуванні інформаційних комп'ютерних технологій (ІКТ) під час проведення оздоровчо-спортивного заходу ($7,35 \pm 0,85$ балів), тут думка експертів була досить одностайною, про що свідчить коефіцієнт варіації $V=11,6\%$.

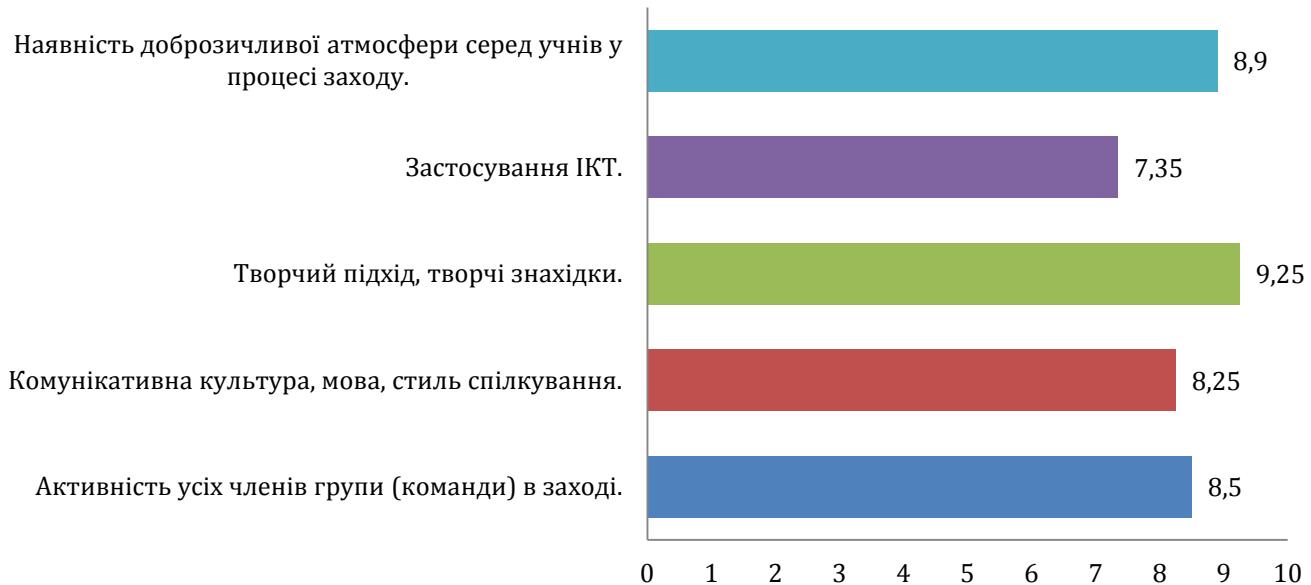

Рисунок 3 – Значущість критеріїв оцінки проведення оздоровчо-спортивного заходу в емоційно-мотиваційному компоненті

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що до найбільш визначальних критеріїв оцінки проведення оздоровчо-спортивного заходу слід віднести: підбір оптимальних методів та засобів проведення заходу ($9,38 \pm 0,86$ балів), чіткість та ясності постановки мети та завдань заходу ($9,13 \pm 1,36$ балів), наявність спеціальних методів щодо підведення підсумків заходу ($9,125 \pm 1,05$ балів), організація заходу (етапів) ($9 \pm 1,25$ балів), творчий підхід, творчі знахідки ($9,25 \pm 1,3$ балів).

Дещо нижчі оцінки набрали інші означені критерії, зокрема, володіння термінологією (8 ± 1 бал), забезпечення наочністю для пояснення завдань заходу ($7 \pm 2,17$ балів) та застосування ІКТ під час проведення оздоровчо-спортивного заходу ($7,35 \pm 0,85$ балів). Проте це не означає, що ці критерії не слід брати до уваги під час проведення оздоровчо-спортивного заходу в початковій школі.

Перспективи подальших досліджень – визначення готовності майбутніх вчителів до організації та проведення оздоровчо-спортивних заходів в початковій школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

1. Budnyk, O. (2016). *Pedahohichna praktyka v pochatkovii shkoli* [Pedagogical practice in the schools]. Ivano-Frankivsk: PP Boichuk A. B. (in Ukrainian)
[Будник, О. (2016). *Педагогічна практика в початковій школі*. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А. Б.].
2. Dubohai, O. (2005). *Navchannia v rusi. Zdoroviazberihaiuchi pedahohichni tekhnolohii v pochatkovii shkoli* [Learning in motion. Health preserving pedagogical technologies in elementary school]. Kyiv: Shkilnyi svit (in Ukrainian)

- [Дубогай, О. (2005). *Навчання в русі. Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі*. Київ: Шкільний світ].
3. Hura, O. (2005). *Pedahohika vyshchoi shkoly: vstup do spetsialnosti* [High School Pedagogy: Introduction to Specialty]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury (in Ukrainian)
[Гура, О. (2005). *Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності*. Київ: Центр навчальної літератури].
 4. Kalyta, N. (2015). *Pidhotovka vchytelia pochatkovoї shkoly v konteksti suchasnykh osvitynykh paradyhm* [Future primary school teachers training in the context of contemporary educational paradigms]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 14, 265–269 (in Ukrainian)
[Калита, Н. (2015). Підготовка вчителя початкової школи в контексті сучасних освітніх парадигм. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 14, 265–269].
 5. Kovalenko, S. (2006). *Kolektyvni tvorchi spravy v pochatkovii shkoli* [Collective creative works in schools]. Kyiv: Shkilnyi svit
[Коваленко, С. (2006). *Колективні творчі справи в початковій школі*. Київ: Шкільний світ].
 6. Kulikova, L., & Mizincev, V. (2003). *Tehnologija izmerenija slozhnykh pedagogicheskikh harakteristik* [The technology of measuring complex pedagogical characteristics]. *Pedagogicheskaja diagnostika*, 2, 105–131 (in Russian)
[Куликова, Л., & Мизинцев, В. (2003). *Технология измерения сложных педагогических характеристик*. *Педагогическая диагностика*, 2, 105–131].
 7. Kulish, R. (2009). *Interaktyvni pidkhody do orhanizatsii pedahohichnoi praktyky studentiv u vyshchykh navchalnykh zakladakh* [Interactive approaches to organization of students' pedagogical practice at institutions of higher education summary]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu*, 164, 38–41 (in Ukrainian)
[Куліш, Р. (2009). Інтерактивні підходи до організації педагогічної практики студентів у вищих навчальних закладах. *Вісник Черкаського університету*, 164, 38–41].
 8. Prokofieva, M. (2014). *Rol pedahohichnoi praktyky v pidhotovtsi vchytelia pochatkovykh klasiv do navchannia molodshykh shkoliariv na zasadakh dyferentsiiovanoho pidkhodu* [Role of teaching practice in training primary school teachers educational younger students on the basis of a differentiated approach]. *Zbirnyk naukovykh prats Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Pedahohichni nauky*, 65, 418–421 (in Ukrainian)
[Прокоф'єва, М. (2014). Роль педагогічної практики в підготовці вчителя початкових класів до навчання молодших школярів на засадах диференційованого підходу. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*, 65, 418–421].
 9. Savchenko, O. (2002). *Dydaktyka pochatkovoї shkoly* [Didactics of the Potchuck School]. Kyiv: Heneza (in Ukrainian)
[Савченко, О. (2002). *Дидактика початкової школи*. Київ: Генеза].
 10. Vorobiov, M., & Krutsevych, T. (2006). *Praktyka v systemi fizkulturnoi osvity* [Practice in the system of physical education]. Kyiv: Olimpiiska literatura (in Ukrainian)
[Воробйов, М., & Круцевич, Т. (2006). *Практика в системі фізкультурної освіти*. Київ: Олімпійська література].